

Lionzetosi feltételek.

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . 3 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
segi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt
Italmérők és korcsmáro-
sok részére az italmérők
közonyé-vel együtt
egész évre 4 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközölendők.

Egyes számok 10 kr-ával
kaphatók a kiadóhiv.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGETÁRIUM TARTALMU HETILAP.

A GÖMÖRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET

H I V A T A L O S K Ö Z L Ö N Y E

Hirdetések.

□ centimeterenként 2 kr.,
többszörített 1 1/2 kr. fi-
zandó. Bélyegdíj minden
egyes beiktatásért 30 kr.

A NYILTTÉRBE.

minden 3 hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetők
tetemes díjkezdményben
részesülnek.

kéziratok a szerkesztőséghez (Jánosi-utca 8. sz. I. em.)
küldendők. — Kéziratok vissza nem adtnak.
Felelős szerkesztő: SZELESS ÖDÖN.

Megjelenik hetenkint egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Főtér, 8. szám alá) intézendők.
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Lapunk számára hirdetéseket elfogad a Reuter ügynökség és a Magy. Távir. Iroda hirdetési irodája Budapest, Granátos-utca 1 szám.

Szomorú állapotok.

A magyar mezőgazdák országosan panaszkodnak, hogy a magyar földművelésügy szomorú állapotba került.

Vajjon mi a veleje annak a szomorú állapotnak? Általános oka, hogy a mezőgazdaság érdekei nem ápoltnak elég komolyan, nem részesülnek azon támogatásban felülről, mint más érdekek, úgy, hogy a gazdaközönség az egyesületekbe, szövetkezetekbe való erőszponosítás útján igyekszik érdekei fejlesztését kielégíteni.

A legtöbb megyében jól szervezett gazdasági egyesületek vannak is, sőt legközelebbi tervbe van véve a megyei gazdasági egyesületeket egy hatalmas nagy országos szövetkezetbe egyesíteni.

Mindenestre életre való eszme s nem kételkedünk, hogy a kitűzött cél meg fog valósulni, mert azon nagy erkölcsi hatalom, amelylyel egy ily országos szövetkezet birni fog, a legerősebb rugó, hogy az egyesületek a szövetkezést megvalósítsák.

Egy ilyen országos szövetkezet a földművelésügyi érdekeknek a kormány meglehetősen támogatását a legbiztosabban megszerezheti meg.

De vajjon mit szólunk ahhoz, midőn ily nagyarányú célok lelkesítik a gazdaközönséget országosan, az érdeklődés e nagy tengerében Gömör megye mint egy halott tetem, mint egy panaszkodó, de tenni nem tudó fél jelenik meg, midőn még megyei gazdasági egyesületét sem tudta lábra állítani.

Több mint egy éve már, hogy az ala-

kuló közgyűlés megtartott, hogy a felszámoló-bizottság munkáját teljesítette, hogy az alapszabályok átdolgozására egy bizottság kiküldetett. De azóta az egyesület életjelt magáról nem adott s azt sem tudjuk, hogy az a bizottság emlékezik-e még az ő megbízására.

Egy éve lesz már, hogy a tisztviselői kar is megválasztott, de intézkedés nem történt arra nézve, hogy az egyesületi titkár működését megkezdhesse, hogy ennek lehetősége szempontjából a kellő javadalommal elláttassék, mert végre is — legyünk őszinték — kitől lehet kívánni egy a megélhetésre oly mostoha gazdasági viszonyok közt, hogy valaki — éppen egy gazda — csupa tiszteletből szentelje egész idejét egy nem csekély, sőt mondhatni óriási munkának. Pedig jó lesz megjegyezni azt, hogy az egyesületeket nem az alapszabályok, nem az elnökök, nem is az igazgatóság vagy választmány stb szokták lábra állítani, hanem igenis az egyesület lelke, a titkár.

A gömör megyei gazdasági egyesület azért fulladt el a nagy lelkesedésben, mert a legszükségesebb iránt, a titkári állás iránt nem történt azonnal intézkedés. Mert valljuk meg csak őszintén, ki szervezheti az egyesületet, ki teremti meg az összeköttetések szálait, amelyek a gazdaközönséget az egyesülethez fűzik, ki viszi az ügyeket stb. Mindezeket a titkár teszi, s ha azt akarjuk, hogy a gazdasági egyesület lábra kapjon, nem kell ahhoz más, mint a titkári állásnak ne csak címet, figurát, de materiális, reális létalapot is adni

Vagy talán a viszonyok olyan kedvezőek-e, hogy a gazdasági egyesületre szükség nincs.

Nem kívánunk ama theoretikus és agyonkoptatott tételekbe bocsátkozni, a miiket a nagyhangú nemzetgazdászok ünnepi közgyűlésen hánytorgatni szoktak, elég arra utalni, hogy Gömör megyében egészséges, tisztességes gabonakereskedelem sincs. Egy pár idegen gabonában utazó ügynök viszi ezt a nagyfontosságú szerepet. Az eredmény azután, hogy a helybeli és a budapesti árfolyam közt egy frt a differencia. Ha pedig azt vesszük, hogy ezek az ügynök urak olcsóbb árak mellett még tetemes előleget is adnak, akkor szemben látjuk magunkkal a legcsunyább gabona uzsorát, amely az amugy is agyonzaklatott mezőgazdát megöli.

Ennek a legtöbb bajnak elejét veheti a gazdasági egyesület gyakorlati vezetése által, a midőn a gazdák általa megszerezhetik a hiteleszközöket és a helyes piacot, úgy, hogy a gazdasági egyesület titkári hivatala egy valóságos vidéki börzvévé volna fejleszthető.

Persze, hogy azt ne higgye senki, hogy egy egyesület 24 óra alatt virágozni fog, ehhez idő kell, de ha a munkát egyszer meg nem kezdjük, — azt az időt soha el nem érjük.

A kezdet érdekében felhívjuk a gazdasági egyesület elnökségét, hogy a közgyűlést a gyakorlati fejlesztő alkotó munka megkezdése érdekében összehívni sziveskedjék, s biztatást találjon ehhez abban is, hogy bár mezőgazdasági állam vagyunk, ennek

TÁRCZA.

MIKOR A FÜGGÖNY LEGÖRDÜLT...

(A Gömör eredeti tárczája.)

Az előadásnak vége, a függöny legördült. A közönség úgy, mint a kritikusok komoly arccal konstatálják, hogy az osztrák fiatalok kitett magáért s az osztrák gyöngyöt gyöngyösen adták elő. Igaz is mindenik úgy mozgott azokon a világot jelentő deszkákon, mintha az lett volna a mestersége.

... A függöny legördült... S ebben a pillanatban gyors álmoként furcsa képeket látok. Mintha egy pár századdal fordult volna velem a világ a múltba. A multidők ködéből csodás nagyságban ives ablakokkal, arcadjaival, szent szobraival egy dom bontakozik ki. Az ihlet hangjait hallom. Megnyílik a szentély kapuja. Itt még csodásabb a világ. A tömjén felszálló füstje között alakok mozognak... angyalok hosszú fehér köntösben, apró szárnyakkal, szentek pálmával, nagy könyvekkel, ördögök piros arccal, rótt hajjal, apró szárazeszkákkal, papok tiarásan, katonák lándzsásan, sisakkal, vértel; látom a Keresztvivőt is tövis koronával, a latrokat szenvedő arccal s a legfelsőbb körben a fényességgel övezett alakot. A katonák szitka, a körülállók eszűföldása egybeolvad a szent asszonyok siránkozásával, a szentek sóhajával, a korus zsolozsmájával s az orgona mélabus hangjának szárnyán

szent harmóniában olvadva emelkedik a magas iven fölé. A boltozatról lenéző remek festvények, freskók felé, mit az ihletett művész szent áhitattal, gondos kézzel rakott le.

Aztán egyet fordul a szin; eltűnik a dom magas ivaival; csak távolról hallom a szent harmóniát, az enyhe hangokat, az áhitat kifejezést, s csak alig látom előcsillogni az oltár fényes szobrait, miket ezer s ezer szövetnek világít meg. Egy új világ közeledik felém. Mozgalmasabb, tarkább, mint az előbbi, durvább változatú; zavarosabb a hang s a magasatos dom aranyos ivaival, merészen magasodó tornyocskáit, szines ablakait egy fabódé tákolmánya helyettesíti.

Milyen kép ez? Egy darab a meséből, boszorkányok világából, söprökkel, bottal, vigyorgó arccal, rikácsoló hanggal. Ott a keresztvivő tövis koronával, a katonák durva lándzsákkal, a latrok rongyokban. Felhangzik a gúny s rá durva kacagása a tömegnek. Nincs áhitat, nincs szent zsolozsma, de van pattogó élce, mely mint hegyes nyíl pattog a magasatos dom szent mistikumára felé durván arczul útve az arkadok ékesítőit, a szentély aranyos ezüstös tiarával ékesített gazdag papjait, tömjént hordó szolgálait, s azokat, kiket az áhitat az emberi lélek szent ideáljainak állított. A hallgató körülállók igen halás közönség; nemcsak néz, hanem segít is a minél nagyobb durvaságok dobálásában ama szent épület felé. Arczuk híven utána követi mimikáját a fabódé csodás alakjainak, vagy még erősebben kiszinesedik arczukon a düh, a gúny, a megvetés, a semmibevevése a kereszt által szentesített, biboros, süveges papoknak. De nem hiába szent amaz

és erős: megsuhogtatja erejének ostorait a kacagó, gúnyoló tömeg rikácsoló népe fölött, rá is sujt... Így múlik el a kép a papok átka és a tömeg mimusainak gúnyos nevetése, pattogó élce között. És ezzel mintha egész kor tűnt volna el, nehéző köd takarja el, soha vissza nem térő napját s csillagai a kornak hosszú ivenekben hullanak le. Szomorúan, sötétben maradt az ég... de érzem nyomában lehelletét az új világnak. Minden más minden. Hatalmas várak magas tornyokkal, sürgő, hangos hadi néppel, ábrándos szemű, de erős karú páncélos lovagokkal, karcu asszonyokkal, nagyhaju hegedűsökkel, örökké élcelődő mimusokkal, histriókkal, jokulatorokkal. Szintelenebb, de szelidebb világ mint amaz. Egy öblös várterem művésziessen ékített, csillogó kandallóval, nagy nehéző lándzsákkal, fényes páncélok, homok órával, ivelt, szines ablakokkal, pipogó sólyommal. S ebben az új világban ütök fel tanyájukat örökösei ama másik kor mimusainak. A gúny nyilai itt is röpködnek, pattognak, czélba vetnek, de finomabban, mint ama profán tömeg előtt. Megzendül a koboz és a jó várnő szivesen ejt könnyet, vagy mosolyt az érzemes szép történet hőseiért. De a várudvar más képet mutat: ott rikácsolnak, röhögnek a duva tréfának, a fontos gorombaságoknak, mit koboz mellett, — erős taglejtéssel adnak elő mulattatóit.

De e fölé is leplet takart az idő s az enyészet torát megülve lovagjai, asszonyai, hegedűsei, népe fölött a kort sirba temette eszméivel, szelével együtt.

Ime három világa a misteriumnak, első a

daccára a mezőgazdasági érdekek kielégítését nem felülről, hanem alulról megindult erős és követelő mozgalom által érhetjük csak el.

Bűnhődés

vagy az oroszlánybőrbe bújtatott számár.

Komédia két felvonásban. Színtér egy megyei város, idő jelenkor.

Személyek: Szentgyörgyi a »Cautora« című világlap felöltöztetője, Nelky Jenő segédlelkész, Gyulai Bottond fricskális és mások.

I. FELVONÁS.

A »Cautora« című lap szerkesztője. (Szentgyörgyi idegenen jár fel alá s aztán egy levelet vesz kezébe.)

Szentgyörgyi: Ismét egy új dolog! Kis levélke drága kis levélke, ah mily boldoggá tévél te! Alig hogy elbántam Gyulai Bottonddal, ezzel a panslav hydrával, kinek jóformán azt ígertem, hogy uzsonnára elevenen megeszem s a kit a sárba húztam, hogy a füle sem látszott ki, aztán pedig megcirógattam s a szerencsére feketített embert szépen fehérre mostam, alig, hogy mindez megtörtént, már ismét egy édes levél, a melyből látom, hogy mégis csak én vagyok a legnagyobb szellemi: krobata és hogyha két bukfenet hánytam, hányok egy harmadikat, s a kit egyszer megmártam, a mit aztán megbántam, megcselekszem még egyszer, hisz a hírlapi következetesség, a közmorál, s a bátorság ezt sugalja.

No várj Gyulai Bottond! Majd megkérdem én a közvéleménytől, hogy panslav vagy-e vagy jó hazafi? Ez a levél a kezemben, ez feljogosít reá. Hisz itt meg van írva, hogy egy Nelky Jenő lép fel most lelkészjelöltnek, hogy ez a férfit egy nyomorult panslav, s te Gyulai Bottond elég vakmerő vagy e férfit mellett korteskedni. Milyen hatalmas bomba lesz ebből. Duranni, csattogni fog rettenetesen és szét fogja szagatni azt a Gyulai Bottondot, aki engem megaláznai merészelt. Egi bosszu keblemben, csapj fel hatalmas lángokban, hogy a sajnálat le ne lohassza.

(Szentgyörgyi leül s ír.)

Szentgyörgyi: No ennek befűtök csinosan. Végre mégis győzni fogok, ah annyi vereség után mily édes leend egy kis győzelmimámor! (olvas.) Tehát mégis csak panslav az a diszes Gyulai Bottond fricskális, bár csak nem régebben irtuk meg, hogy ő teljesen ártatlan. Mint értesülünk, most a panslav tábor valami Nelky nevű papocskát mellett foglal állást, aki a panslavizmus rendíthetetlen híve állítólag. Ennek a jó mákvirágnak fő-főkortese pedig Gyulai Bottond. Okos fejű ember pedig protegált ember panslavizmusából a protektor hasonló elveire szokott következtetni. Hiszen felső körökben is a függetlenségi párt Festicus miniszterre szavazott és ebből mindenki csak azt következtette, hogy a miniszter szélsőbalpárti. Ajánljuk a jó madarat azok figyelmébe, akik Gyulai Bottonddal a gyalázatos vásárt megkötötték.

No ettől Gyulai Bottond, Nelky Jenő ur és társai ugyancsak tüszszenteni fognak, de még azoknak is fog a füle töve viszkedni, akik vele paktáltak.

templomi misterium, a hittitkokat tárgyozó misterium. Mikor a templomban papok adták elő az üdvözítő születésének, kinszenvedésének, magasztos halálának, dicső feltámadásának történetét. Ez a kor volt az első, mikor a misterium az egyház kezdeményezéséből megszületve, annak védő — emelő szárnyain állott. Az áhitat cselekvése volt a buzgóság, a kebel szent, könyörületes érzelmeinek emelésére, hogy a szent üdvözítő végtelen szeretetének, meggyalázatásának, halálának jel: épes előadásával, hogy hittitkok, mely az emberiném megváltását tartalmazza, arra irányulva annál mélyebben hasson hívők lelkébe, szívébe, annál inkább költse fel a fájdalmas bűntudatot, a megbánás könnyeivel, hogy dicső feltámadásával nagyobb fényt vessen a tűz istenségének világossága s példázója legyen az örökké élő igazság erejének. De idővel mind jobban és jobban érdeklődtek ezen előadások iránt s lassankint a szent misteriumot ábrázoló ténykedés kívülkerült a templomra. De már ekkor részt követelt magának a szerepből a nép is. A tartalom bővült, több történetet adtak elő sorozatosan a bibliából. Színr kerül a megváltó születése, a három királyok hódolása, majd az ő szövetség egyes történetei. Így lett az egyházi misteriumból népi misterium, sorozatos misterium, misterium drámá.

Tovább megy a fejlődés a XIII. században nemcsak a nép közt van, hanem egyesesen az ellen fordul, ki neki életet adott, az egyház ellen. Olyanok játszó a szerepet, kik rendszeren ezzel foglalkoznak s faluról falura járva, mulattatják az egyház ellen fordított gunnyal, káspálódással, durva ércszel a falu népet. Ezek ellen panasz-

Az is igaz, hogy Nelky Jenő lelkész ur roppant váddal van illetve, nem kevesebbel, mint, hogy panslav, tehát honáruló, de hát erről meggyőződni felesleges, hisz a vád oly rettenetes nagy, hogy az ilyenkor teljesen felesleges, hiszen ezt tenni csak kicsiségeknél szokás, aztán miből élünk mi világlapi írók, ha a sensatiót nem hajhásznók. Nem Nelky pajtás, nem kerülöd ki a nyaktitkól. Ki leszesz végezve! Le fog a polgári becsületed hullani, akár Caserio feje a korpás kosárba.

De halt! halt! hát hogyha baj lesz ebből! No akkor másra fogom tolni az egész súlyát a dolognak, egy árnyra, mert nevét még akkor sem fogom kiadni, erre kötelez a journalistikai becsület, azt pedig mi monopolizáljuk.

Ép azért a harcra fel. Nyomdász festéket a nagy eseményeket hirdető betűknek!

Most pedig sietek a forumra, hol népem, imádot népem, ünnepeim fogja feltámadott dicsőségemet! . . .

II FELVONÁS.

(Egy héttel később, hely ugyanaz.)

Hiába! nincs szerencsém. Azt hittem, hogy törököt fogtam, pedig susztart! Czikkem roppant izgalmat keltett, mert a hamis emberek majd meghaltak a nevetés támasztotta izgatottságtól. Előre láták, hogy mi lesz a vége, mindenki ösmerte Nelky urat, csak én nem! Oh blamázs. Hogy még ezt is át kell élnem! Csúful felültem elbizakodottságomnak.

(Az ajtón kopogás hallatszik s kevés vártatva kinyílik és belép rajta: Gyulai Bottond)

Gyulai Bottond: Ah! hogy megtaláltam Önt! Reszkessen előttem.

(Szentgyörgyi térdre hull és reszkette kegyelemért esd)

Szentgyörgyi: Ah uram, csókolom a kezét, lábát! Hogyan is tudtam elfeledni, hogy én mindig megszoktam retirálni!

Gyulai Bottond: Elégtételt kérek.

(Ismét kopogás hallatszik az ajtón s berohan rajta Nelky Jenő.)

Nelky Jenő (stentori hangon): Mi szégyen gyalázat. Szülőm emléjéből merítettem hazám iránti honszerelmemet, küzdöttem, harcoltam egy emberöltőn keresztül, hogy hazám munkás, hazafias polgára, egyházam híu szolgája legyen s most a gyalázatos korteskedés ellenem a hazaárulás bélyegével akar beszenyezni. Ön pedig e sötét aknamunkához, a rágalom legocsmányabb utájahoz, vakul, habozás nélkül eszköznek ajánlkozik. Fogadjja megvetésemet.

Szentgyörgyi: Uram! Elég! Ne folytassa, mert meghalok, látva a rettenetes munkát, mit végeztem.

Hisz tudhatja, hogy én lovagias ember vagyok és azonnal elégtételt adok. Itt a papiros, ez az én legjobb szövetségem, mert látja az a meggyőződésem, hogy a papirra vetett betűkkel mindent jóvá lehet tenni!

Nelky: Nem úgy uram! Az égre nem! Mit ér nekem az ön hitvány írka-firkája, ha egyszer becsületemben meghurcolt. A gyalázás meghurcol, de ezt az ön megjavított elismerése jóvá nem teheti, ehhez sokkal nagyobb erkölcsi tekintély kell!

Gyulai Bottond: Nekem is fujt már szép nótát, dicsériádát, és magam is mulattam

kodik Lasky Oswald, Temeváry Pelbárt s később mivel a közérkölességre károsnak bizonyultak a protestans Bornemisza, Gelczy s mások.

Csodálatos világ volt ez, volt valami izgatott a levegőben, mi ezek felé a durva élczelők felé hajtotta az emberek lelkét, azok felé, kik az egyes tényei fölött palczát törtek, azokat kigúnyolták, gazdagság után vágódók pappjaival, hasukat tömők, hízó barátjaival. Mintha a protestantizmus újított, erős szelleme már ezekkel előre küldte volna hírnökét, mintha az újító századnak erős szelleme már ezek ajkán hirdette volna először igéit, s először ragadta volna fel a polemia fegyverét. Az újhódó század előre küldte prófétaí!

Nagyot fordult az idő; új eszmék új emberek lépnek a régi helyébe. Vallási villongás, a török hódítás új viszonyt, erkölcsöt teremtett hazánkban. Zápolya öldöklő századja iszonyu erkölcsök méhe volt: öldöklés, gyilkolás, rablás, pusztítás eminen erővel harapództak el. A törvény semmibe nem vése, lábbal tiprasa jogot adott, olyant, mely vérbe borítá a földet, lángba a városokat, falvakat s jajjal tölté meg a levegőt! Hatalmas várak emelkedtek, melyben a Balassák, Podmaniczkiak világa ütötte fel tanyáját. Ezek boltozatos börtönei telve voltak gazdag kiváltandókkal, tramei rablott portékákkal, gazdag kereskedők drága keleti szöveteivel, templomok arany edényeivel, klastromok művészies kincseivel. Ott voltak a titkos műhelyek, melyekben szüntelen verték rablott haragokból a hamis pénzét Ki-kirobogott a rabló ur várából, hogy lesre menjen, hogy tölthesse kincsvágyát. A sze-

rajta! Az ilyen elismerés komoly sértést nem igen orvosolhat. (Kaczagva elfut.)

Szentgyörgyi: Uraim! En látom, hogy Önök dühöse, én pedig ép azért rövid leszek. Elővigyázatos ember lévén, már előre megirtam az esetleges elégtételt. (Elővesz egy papirt, aztán olvas.)

Elégtétel! A rágalom kétélű fegyver. az egyszer gyermekeinket alaposan megváltuk. Az ember azért ember, hogy sokszor kövessen el számárságokat! A két mozzanat, a mely mellett az igazsáért harcolunk. De végre is ki nem kerülhetjük, hogy fel ne ültessenek bennünket, de ha hibánk ebben nincs, ebből következik, hogy az igazi bűnös ki ne szolgáltatassuk, a közmegvetésnek át ne adjuk; inkább pár udvarias bókkal, egy kis meghunyászkodással élünk, és elismerjük, hogy Nelky jó hazafi, jó pap (Ezután következik két hasáb dicsériada.)

Nelky Jenő: Uram, Ön ezt kinyomtathatja és meg is fogja tenni, mert jobb ez az út, mint hogy más oldalról csipjék nyakon. Nekem azonban ez nem elégtétel, az lett volna talán, hogyha ön magának vesz elégtételt, a tudósítót megpiszkolja, ez lett volna az első lépés az igazi elégtételhez de így, Ön a szerzött takarja s így még védi, kiméli a bűntárat, vele még mindig solidáris, míg engem, kiméli nem tartotta szükségesnek. Ilyen elégtételre még tüszszenteni sem érdemes.

(A publicumtól felrepül Szentgyörgyi lábához egy hagymakoszorú, az ajtón belépnek piros-fehér-zöld szalagos hazafiak, Nelky fejére borostany fűnek és karban éneklük, ujaikkal Szentgyörgyre mutatva.)

Igy jár aki oroszlánybőrbe öltözik! Miről, hogy oroszlan, csak hiszik! De mikor vesszétül ordít, kitából, Mindenki látja, hogy csak egy számár, (A függöny legördül.)

A publicum tombol és magánkivül kaczagva tapsol.

H I R E K.

— **Bornemisza László** vármegyének alispánja a jól megérdemelt nyugalmat élvezendő, folyó hó 18-án szabadságra ment s távollétében Lukács Géza megyei főjegyző vezeti ismert szak-képzettségével a megyei önkormányzati ügyeit.

— **Eljegyzés.** Léway Izsó, a Kármán S. czég utóda, folyó hó 19-én jegyezte el a kedves Kármán Idát, Kármán S. régi jóhírnevű könyvkereskedő, hites német tolmács és keresk. ülnök leányát

— **Hadgyakorlatok.** Az elmúlt szerdán a 85-ik gyalogezred két üteg tüzéségre Kassáról városunkba érkezett, hogy a Miskolczról idevonult lovassággal egyesülve, a Losonc felől Rimaszombat felé igyekvő 25-ik gyalogezreddel több ízben megütköztek. Mindez csütörtökön és pénteken meg is történt, mire a 25. gyalogezred bevoult Tamásfalába. Az ekként egyesült dandár felett Steeb vezérőrnagy vette át a parancsnokságot, ki 25-én elhagyta dandárjával Rimaszombatot, ahol pár napra az életet a ki és bevonuló csapatok, a sétálló tiszték, járó-kelő legénység a megszokott egyhanguságból, merevségből kikölkentek, élénkebb tette. (Szerdán és csütörtökön este a piacon volt hangverseny is

gény nép nyugótt, jajgatott, a gazdagok raboltak, háború viseltek, öldököltek, a jámborok sohajtoztak, s szomorú zsolozsmákkal, kétségbeesésig reménytelen könyörgésekkel ostromolták az eget, vagy keservökben, kétségbeesett lélekkel, az őszövetség igazságából dörogték el feddő szözet-jokat. Jósolták a világ végét; töredelemre intették, vagy kegyetlen metsző szatírával vágták a század sebéit: a rabló urakat, az erkölcselen papokat. Ilyen szellem terméke a Balassi Menyhárt áruktatásáról szóló komédia, mely a század bűneit: erkölcselenségét, jogtiprását, hitszegését, kegyetlenkedését, jónak semmibe vesését példázza erőteljes nyelven, kérelhetetlen igazsággal a rablók legszebbik példányában Balassi Menyhártban; példázza a szegény nép sóhaját, szenvedését a véghetetlen nyomás alatt; sujtja a nyereségre leső, lélekufár papokat. Ez a komédia a század irodalmi termékeinek kincse. A többi e nemű termék egy sem ilyen kiváló. Papok házassága 1550 (ez elveszett), Igaz papság tüköre (1559) Szatáritól, Válaszati komédia (1567), Theophania, Szegedi Lőrincztől (1576).

Lépjünk három századdal közelebb a XIX. század első tizedébe. . . . Egy a régi fabodék közül áll előtűnk, vagy hogy nem is bódé az, hanem valami állás, menedékhely utasoknak. De most másra van szánva Hatalmas mindenféle rítkító színekkel tarkított lapok hirdetik, hogy itt most Thalia, az isteni Thalia temploma van. Ez az új század első színháza. S a színjátékosok? Azok jámbor emberek, kik sokat éhznak, még többet koplálnak, fáznak téiben, nyáron meg nagyon melegők van; fizetésük megmérhetetlen s

(felolvasás nélkül), a szép zene azonban nem sokakat vonzott ki, bár azt hittük, hogy a ritkán kinálkozó művelvezet egészen fővárosias képet fog a piacznak nyújtani. Pénteken a zene a városkertben játszott s ezáltal már többen sétáltak a szép és különösen magára hagyott kertben. Alkalmas ujtás volt, hogy Miskolcyné és Rakottyai cukrászdái a kertbe kivonultak és egy kis kioszkot rögtönöztek. Így legalább a kölygek is leülhettek egy kis uzsonnára, minthogy tudvalevőleg a vendéglői helyiséget a pinczérányok és más viszonyok zár alatt tartják előkelő hölgyekre nézve.

— **Herczegi vendéglátás** Fülöp Coburg Kohári herceg értesülvén, hogy az 53-ik dandár 25-én Felső-Balghon is állomást fog tartani, a hercegi kastélyt felajánlotta a tisztek beszállásolására, egyúttal utasította Marikovszky Géza hercegi számtartót, hogy a tisztek ellátásáról és megvendégléséről is gondoskodjék.

— **A polgári ifjuság nyári mulatsága** folyó hó 20-án tartatott meg, minthogy a jelzett 19-iki napon esős időjárás volt. A mulatság a jó kedv tekintetében nagyon sikerült, csak egy tünt fel, hogy akik olyan büszké polgári állapotokra és azt hangoztatni szeretik, épp azok hiányoztak.

— **Várgedei arany napok.** Azon alkalomból, hogy Várgedére 60 tiszttel vezényelve minden fegyvernemből, terepfelvételt végett 14 napi időtartamra, mely időközben ő felsége születésnapja esett, tudósítónk a következőket írja: Megható módon ünnepelték meg f. hó 18-át, ő felsége születésnapját a Várgedére terepfelvételt végett beosztott tisztek Délelőtt fél 11 órakor az ujonnan restaurált várgedei templomban ünnepi mise volt, mely alkalommal tiszteletből alakult ének-és zenekar működött közre. Délután a fürdőben 60 terítékű diszebed volt, melyen az első emelkedett hangú felköszöntőt Poblaszek Antal terepfelvévő parancsnok mondotta ő felsége a legfőbb hadúr. Felköszöntőket mondottak még Stojkovits Emil huszárfőhadnagy a jelenlevő tisztekre és parancsnokokra, mint Várgede kedves vendégeire; Röttler főhadnagy a várgedei hölgyekre és Poblaszek parancsnok Stojkovits Emilre. Hogy még számos felköszöntő lett elmondva, azt egészen természetesen kell találni, tekintetbe véve az ünnepélyes és vig hangulatot. Este a galylyakkal és szőnyegekkel díszített teremben tánc következett, mely a legvidámabb hangulatban reggelig tartott. Táncban és jókedvben már előtte való napon sem volt hiány, lévén augusztus 18-ika Ilona napja is. Az összes tisztek ugyanis a névnap előestéjén tisztelegtek, a szabadságidejét várgedei birtokán töltő Stojkovits Emil huszárfőhadnagy kedves neje, Majorosy Ilona urnónél, mely alkalommal Poblaszek parancsnok gyönyörű bokréta nyújtotta át a jelenlevő tisztek nevében az ünnepelt háziasszonynak E kedves incidenset lukullusi estebéd és hajnalig tartó tánc követte. A háziúr és kedves neje minden lehető elkövettek, hogy vendégeik jól érezzék magukat. És ez a legnagyobb mértékben sikerült is nekik. Hogy a jelenlevő hölgyek: Poblaszek Antalné, Wildau Gizella. özv. Biró Bertalanné, Wildau Emma, Pongrácz Helénke és Majoros Margitka a soknál is többen táncoltak,

különböző: tojás, kolbász, stb. foglalkozásuk; színműírók, színészek, némajátékosok, cseppirágók, tűzlehelők, bővészek; játszanak komédiát s tragédiát egyenlő erővel, tehetséggel; jellemző rájuk, hogy rongyosak s magyarul s mindig magyarul beszélnek csodálatos szépen. Álljon meg a guny szava. Ezek a magyar nyelv apostolai, ezek a kultúra terjesztői, ezek közül való Megyeri, Kántorné, ezekkel Félegyházi és sok annyi jeles büszkeségünk Éhezve járt faluról-falura a trupp, kocsin vagy gyalog, a hogy és a mint a kassza engedte.

... A rongyos trupp aztán egyszer fényes palotába vándorolt, szép fényes palotába, hol ezer s ezer lámpa, csillogó fényes ruha van... Ah! a hajdanta éhező trüppök biztosan könnyes szemmel nézik az égből, hogy milyen fényes diadalt ült az ő — művészetők! — s mondja Megyeri, hogy még a mennyei hívek is nevetnek: vita brevis, ars longa!

Igaz, igaz! A kultúra még nem helyes, mivel a nagy városok bővelkednek, azt még csak nem is ismeri egy kis falu szők határu lakója.

De halad a század kereke tovább időről, időre; egy-egy láng gyúlt ki, mindig több-több s terjed a világság, a kultúra világsága jobban és jobban s csak idők kérdése s az úgy lelkes felfogásától függ, hogy azon a helyen, hol ma szerény műkedvelők játszottak, nem épül-e fényesebb szállása a művészetnek. Így, így!

... Ezek jutottak eszembe, mikor a függöny legördült

RUIK LÁSZLÓ.

bizonyítja azon körülmény, hogy 50 táncosuk volt és így egy-egy hölgyre 10 kitűnő táncos jutott. A szüneteket Stojkovits Antal, ki ez alkalomra Párisból jött meg, művészi czimbalomjátékkal töltötte be.

— **Közegészségügyünk** az alispáni és megyei főorvos félévi jelentése szerint nem volt kielégítő, mert a vármegye területén ezen idő alatt a vörheny, kanyaró és difteritisz több helyütt pusztított. Az influenza is fellépett majdnem minden községben. A helyzet javulása iránt az intézkedések megtétek.

— **Vármegyénk** pénzügyi helyzete a kir. pénzügyigazgató jelentése szerint az elmúlt fél évben kedvező, mert míg az 1893. év első felében az összes kincstári adók, illetékek és jövedékek 681650 frt 40 krt jövedelmeztek, addig az 1894. év első felében 721525 frt 20 és fél krt, vagyis a múlt évinél 39874 forint 80 és fél krral többet. Guszóna, Alsó- és Felső-Kalosa a haszneli legyek által okozott károka való tekintetből, adóleengedésért folyamodott.

— **A sorozások** eredményét alispánunk fél-évi jelentésében a következőkben adja elő: Felhivatott 3653 hadköteles, besoroztatott a hadseregbe 459, a honvédséghez 44, a póttartalékba került 152 legény, vagyis bevált a lajstromba felvett anyag 18 százaléka. Az elkorcsosodás Rozsnyó és vidéken tapasztaltatott legnagyobb mértékben, mit a szegénységnek és a pálinka mértéktelen élvezésének kell tulajdonítani.

— **Lajos napja.** Folyó hó 25-én volt Lajos napja, a magyar nemzetnek Kossuth Lajos életében léteig kedves napja, amelyen a nemzet osztatlan lelkesedéssel és szeretettel szokta üdvözölni nagyját. Az első nap ez, amelyen a nemzet a szokott boldog ünnepléstől meg van fosztva E helyett azonban sok helyen emlékünnepeket rendeznek a nagy hazai dicsőült szellemének. Eljen áldva a mi emlékünkből is az ő nagy tiszta szelleme.

— **A vármegyei gyámpénztár** a lefolyt fél évén a bevételek és kiadások szembeállítása után 410032 forint 47 kr tiszta állapotot tüntetett fel.

— **Chisnyóvízen** még ez évben postahivatal fog rendszeresített.

— **A csizi postahivatal,** amely mint már közöltük. június hó 17-én nyílt meg, ezentúl is minden évben május hó 15-től szeptember hó 15-ig fog működni és havi felváltással esetről-esetre kiküldendő állami posta- és táviratviselők által fog kezelteni.

— **A helybeli postahivatalnál** az átvonuló katonaság levelezési miatt oly nagyon megsaporodott a munka, hogy a hivatalnokok nem győzték s a közönség lett általa hátráltatva, pedig csak 3 napig és csak két ezred volt nálunk; hát majd a jövő hónapban, mikor közel 30 ezer ember fog városunkban és a környéken elhelyeztetni? Ez alkalomból éjjeli táviró-szolgálatot is rendeznek be, azonban jogosan elvárjuk a kassai posta és táviró igazgatóságtól, hogy az ugy is túlterhelt jelenlegi létszámot szaporítani fogja, mert hát emberfeletti erőt senkitől sem lehet követelni, még ha postahivatalnok is az illető! Különböző furcsán vagyunk mi a levélhordókkal is, ezek közül egyik beteg fekszik, a másik fürdőn keres gyógyulást, s alkalmas helytetten a postahivatali főnök nyomorult 70 kr napszámért nem bír kapni. Ajánljuk a gyors intézkedést a kassai igazgatóság figyelmébe.

— **Erdőtűz.** A múlt héten szólaltunk fel az erdőtűzek tárgyában, kérve, hogy nagyobb felügyelet alkalmaztassék az erdőkre. Az övrendszabályok bizonyosan fogantatottak, mert a héten ismét tűzi lárma és trombitászó hirdette, hogy tűz van a szabadkai erdőben.

— **Lezuhant az ablakból.** Majorosi Rudolf helybeli szabó iparos Gajer Anna nevű cselédje az ablakot tisztogatva, belé kapaszkodott az egyik ablakszárnyba, mely kikapcsolódott, s a cseléd másfél ölnyi magasból a kövezetre esett. A súlyosan sérültet a megyei közpórházban ápolják.

— **Iskolai év megnyitása.** A nagy-rőcei polgári és középkereskedelmi iskolában a felvételi, javító és pótló vizsgálatok augusztus 30. és 31-én, a beiratások pedig szeptember 1., 2 és 3-án történnek. A vidéki és szegényebb sorsú növendékek részére a jövő iskolai évben 41 segélydíj fog kiosztatni, melyekért az igazgatóság utján lehet az ifjusági segélyző-egyesülethez folyamodni. Teljes ellátást havi 8—20 frtig lehet kapni. A kereskedelmi iskola elvégzése és az érettségi vizsgálat leteltele a következőkre jogosít: 1. önkéntes egy éves katonai szolgálatra; 2. pénztári, kezelési, zálogházi szaknál hivatali állásokra; 3. bankházi és takarékpénztári hivata-

lokra; 4. felvétetnek a posta, táviró és vasuti tisztképző tanfolyamra, a magyar-óvári gazdasági akadémiára első, a többi hazai gazdasági tanintézet második évfolyamába. Kelt Nagy Rőczen, 1894. augusztus 23-án. Perjessy László, igazgató.

— **A rimaszombati Caserio.** Réthy János a rimaszombati káposztás földek régi és becsületben megöszült csöszre, vagy hogy modernül beszéljünk, mezőrendőre. Folyó hó 23-án a malomszögben összejött egy Soós nevű rézművessel, kit káposztá lopásért alaposan gyanúsítván, barátságos uton figyelmeztetett, hogy jó lesz a káposztá fejeknek békét hagyni, mert különben baj lesz. Alig ejtett ki pár szót a szegény öreg, már is oldalába kést döfött egy Caserio módjára, mire az öreg csösz összeesett. A vadallias tettes erre el akart menekülni, azonban a közelállók lefűltek s nem engedték szabadulni addig, míg a rendőröknek át nem adták.

— **A zsidó fiu.** Egy szomszéd faluból veszűk a hirt, hogy ott van egy zsidó fiu, ki mint lelenz neveltetik. A költséget természetesen az illetőségi községre rótták ki, mely a nem remélt áldás ellen tiltkozott ugyan, de hát fizetni muszáj A fizetés elől a község (egy szomszéd falu), melynek lakói evangélikusok, szabadulni akarván, azon határozat hozása motoszkál előjárói fejében, hogy a zsidó fiu jó lesz evang. mendikánsnak (karénekes), így nem kell majd érette semmit se fizetni. Így lesz majd a zsidófiu — evang. karénekes. Csak bölcsőbb volna egy nevelni, ami a vallásával a fiunak megegyeznék.

— **Köszönet.** A balogvölgyi ev. tanító-tetület igen sikerült táncmulatságot rendezett e hó 20-án Derencsényben. A vidékről és Rimaszombatból is számos vendég gyűlt egybe. A táncz kiválóan viradig tartott, a négyeseket 24 pár tánczolta. A brutto jövedelem 78 korona 30 fillér; a tisztajövedelem cirka 50 korona, mely összeg a testület pénztárát fogja gyarapítani. — Felűfizettek: Buzágh J. test.elnök 4 kor., Csaszkóczy K. erdőmester 2 kor., Vitéz L. dekan 80 fillér, Danis M. 2 kor., Valaki 20 fillér, összesen 9 korona. Fogadják a fenti felűfizetők és a megjelentek is a testület halás köszönetét.

A lap tulajdonos megbízottja és felelős szerkesztő: SZELESS ÖDÖN.

Segéd-szerkesztő: CSERNAY DÁNIEL.

Közönség köréből.*)

Feledről vettük a következő sorokat: Az audiatúr altera pars elvenél fogva kérem a következő soraimnak szives fölvetését:

A feledi m. kir. posta- és táviróhivatalnál előfordult incidens eredménye elé nem akarván vágni, egyelőre annyi a mondani valóm, hogy egy nő legfeljebb akkor insultálhat egy férfit, ha arra ez utóbbi alapot, illetve támpontot szolgáltat. Ami pedig azt a megjegyzést illeti, nem látszom tudni, miként az úr — ha nem is a háznál — de mindenesetre a postahivatalnál én vagyok, az a feleletem, miszerint nagyon sajnálom, hogy a konfidens P. Gy. szolgabírói irnok, mint volt köztudomás ellen kiakolbólitási jogomat már előbb is nem gyakoroltam.

Nagyrebcsülésem kijelentése mellett maradtam Feleden, 1894. augusztus 23.

Tisztelettel

Schöck Ödön,
m. k. postamester.

*) Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Piaczi árak.

Rimaszombatban 1894. augusztus 25. tartott heti vásáron:

Tisztabuza forint 5.50—6.50, rozs 5.80—5.50, árpa 5.80—6.—, zab 3.80—4.— kukorica 4.50—5.—, krumpli 1.25—1.40, bab ——— mmászánkint. — Marhabús 44 kr. Borjuhús 48 kr. Sertéshús 48 kr. kilogrammonkint a kapitányi hivatal.

Rozenyón 1894. évi augusztus 25. tartott heti vásáron

Tisztabuza frt 5.20, rozs 3.40, árpa 3.60, zab 3.80 kukorica 3.50, bab 5.00., kása 6.90 hektoliterenkint Sulyán Sándor, rkaptány

Ház-bérbeadás.

A Kossuth-utca 1-ső szám alatt, a vármegyeház átellenében, egy földszintes és egy emeleti lakás 1895. május 1-től együttesen avagy külön-külön bérbe kiadó.

Értekezhetni **Benyo László** tulajdonosnál, Rimaszombatban.

Hirdetmény.

Rimaszombat város tulajdonához tartozó a Tompa Mihály-utcai beltelek a rajta lévő ugynevezett pásztor-házzal s egyéb összes építményekkel együtt a *f. évi szeptember hó 17-nek délutáni 2 óráján* a városi tanács-teremben tartandó nyilvános szóbeli árverés útján el fog adatni.

Az árverelni kívánók 250 frt bánatpénzt tartoznak letenni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a polgármesteri hivatalnál addig is megtekinthetők.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának 1894. évi augusztus hó 17-én tartott üléséből.

Szabó György,
polgármester.

Makk és gubacs árverés.

Alóliert erdőhivatal eladja: Dolna, Dobra, Gernyő, Ipolynok, Kis-Téhány, Nagy-Téhány, Tamási, Pusztá-Peszéte, Alsó-Seres, Felső-Seres, Perjése, Pádár, Meleghegy, Szarvaskert, Disznóskert, Pusztá-Hájdal, Felső-Balogh pagonyokban ez évi

makk- és gubacstermését

felső-baloghi kastélykertben augusztus hó 31-én d. e. 10 órakor zárt irásbeli ajánlatokkal egybekötött előleges árverés megtartása mellett, azon megjegyzéssel, hogy vevő tartozik az árverés megtartása előtti órában az erdőhivatal által meghatározott biztosítékot letenni.

Ha a zárt irásbeli ajánlatok magasabbak lennének, mint a szóbeli árverés által elért összegek, akkor azok fognak az uradalom által elfogadtatni. A főbbi feltételek az erdőhivatali irodában tekinthetők meg.

Meleghegy, 1894. évi augusztus 19-én.
(U. p. Felső-Balogh, Gömörmegye.)

FÜLÖP SZÁSZ COBURG GOTHAI HERCZEG
Ő KIRÁLYI FENSÉGE
baloghvári erdőhivatala.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A tamásfali 173-ik számú tjkönyvben foglalt

kényelmes lakház

melléképületeivel, udvar és kerttel szabad kézből eladó. Értesítést ad

INSTITÓRISZ ENDRE,
ügyvéd Rimaszombatban.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jó házból való tanuló leányok, kik a helybeli polgári leányiskolába szándékoznak járni, előnyös feltételek mellett ellátást nyerhetnek egy jó módú polgári családnál.

Tudakozódhatni e lap kiadó-hivatalában.

Hirdetmény.

Rimaszombat város tulajdonához tartozó tamásfali erdő részben 246 kat. holdnyi területen található 1894-ik évi

makktermés

a folyó évi szeptember hó 5-nek délutáni 5 óráján a városi tanács-teremben tartandó nyilvános árverés útján el fog adatni.

Az árverezni kívánók 60 frt bánatpénzt tartozván letenni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a polgármesteri hivatalnál addig is megtekinthetők.

Kelt Rimaszombat r. t. város tanácsának 1894-ik év augusztus hó 17-én tartott üléséből.

Szabó György,
polgármester.

Tessék próbabevásárlást tenni!	
GIESZ GUSZTÁV	
órás és ékszerész Rimaszombatban Kossuth-utca (Samarjay-ház).	
Ajánlja dusan berendezett üzletét arany, ezüst órák és ékszerekben, fali órák és	
● ajándéktárgyakban. ●	
Javitások, jótállás mellett, jutányos áron eszközöltetnek.	
Meg nem felelő áru becséréltetik!	

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A báró Vay Dénesné

tulajdonához tartozó derencsényi erdő

f. évi makktermése

folyó évi szeptember hó 6-ik napján Molnár József ügyvéd ur irodájában délelőt 10 órakor nyilvános árverés útján el fog adatni.

A megjelölt helyre és időre a venni szándékozók tisztelettel meghívattak.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Erdélyi fehér bor

nagyobb mennyiségben literenkint
20 és 24 krért
kapható **NEUMANN MARTONNAL**
CSERENCSENYBEN.

Szülők! Gyámok!

Az 1894—95. tanévre mérsékelt ár mellett
— teljes ellátásra —

két—három gymnasiumi tanulót elvállal
JAKABFALVY BÉLA
gömörmegyei irodatiszt

Rimaszombat, Losonczy-utca 14-ik szám alatt.

Hirdetmény.

Rimaszombat város tulajdonához tartozó tamásfalai és pusztá-apáti erdő részben 457 kataszter holdnyi területen található 1894-ik évi gubacstermés a *f. évi augusztus hó 29-ik napjának d. u. 2 óráján* a városi tanács-teremben tartandó nyilvános árverés útján el fog adatni. Az árverelni kívánók 55 frt bánatpénzt tartozván letenni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a polgármesteri hivatalban addig is megtekinthetők.

Kelt Rimaszombat város tanácsának 1894. év augusztus 17-én tartott üléséből.

Szabó György,
polgármester.

Szülők figyelmébe!	
RAKOTTYAY LAJOS	
könyv- és papírkereskedése, könyvkötészete	
RIMASZOMBATBAN, Jánosi-utca 14. (özv. Szabó Mihályné-féle házban)	
<p>A tek. tanári kar által jóváhagyott gymnasiumi, polgári leányiskolai, közös iskolai tankönyvek <i>új és ódon állapotban</i>, író- és rajzeszközök, tinták minden színben, toll- és tollszárak, szivacs palatábla, zsebkés, <i>iskolai táskák</i> és <i>könyvszíjak különlegességei</i>. Irodai és levélpapírosok, levél- és okmányborítékok, tintatartók stb. stb.</p> <p>Ajánlom továbbá a t. tanító urak szives figyelmébe a nálam mindig rak-táron levő <i>iskolai mulasztási naplókat</i>.</p> <p>Az <i>ódon könyvek</i> játányos árban és jó karban vannak, miért is azokat a t. szülők szives figyelmébe ajánlom.</p> <p style="text-align: right;">Tisztelettel Rakottyai Lajos.</p>	
● Iskolai könyvek kötése olcsón számíttatik ●	

Eredeti Gubicz-ekék	
gyártására Magyarországon egyedül jogosult	
DETRICH GYULA GÉP- ÉS EKEGYÁRA	
Budapest, V. Lipót körút.	
<p>Allandó nagy készlet eredeti Gubicz egy és többvasu ekékben, ekerészekben és minden-nemű talajművelési eszközökben. — <i>Arjegyék szivesen küldetik.</i></p> <p>Raktár: Rimaszombatban KOHN ALBERT fakeskedésében és BRAUN ZSIGMOND vaskereskedésében.</p>	